

Oslo kommune
Kommuneadvokaten

Borgarting lagmannsrett
Postboks 8017 Dep
0030 Oslo

Oslo, 05.09.2018

Vår ref.:
16/970 - 266 / TR

SLUTTINNLEGG

TIL

BORGARTING LAGMANNSRETT

Rettsens saksnummer: 17-181429ASD-BORG/02

Ankende part: John Sverre Svendsen m.fl.
Harald Løvenskiolds vei 36
0760 OSLO

Prosessfullmektig: Advokat Bettina Banoun
Advokatfirmaet Wiersholm AS
PB. 1400 Vika
0115 OSLO

Rettslig medhjelper: Adv.flm. Erling Prestholdt Selen
Advokatfirmaet Wiersholm AS
Pb. 1400 Vika
0115 OSLO

Ankemotpart: Oslo kommune v/ordføreren
Rådhuset
0037 OSLO

Prosessfullmektig: Kommuneadvokaten i Oslo
v/ass. kommuneadvokat Trine Riiber
Rådhuset
0037 OSLO

Kommuneadvokaten

Postadresse: Rådhuset, 0037 OSLO

Telefon: 23 46 15 22

Kontoradresse: Olav Vs gate 4, 5. etg.

Org.nr.: 976 819 942

E-postadresse: postmottak@kao.oslo.kommune.no

Bankgiro: 1315 01 02264

Rettslig medhjelper: Kommuneadvokaten i Oslo
v/advokat Bodil Kristine Høstmælingen
Rådhuset
0037 OSLO

Saken gjelder: Gyldigheten av Oslo kommunes utskrivning av eiendomsskatt for 2016.

* * * *

1. Påstand

Oslo kommune vil nedlegge slik

p å s t a n d:

1. Anken forkastes.
2. Oslo kommune tilkjennes sakskostnader.

2. Påstandsgrunnlag

2.1 Avvisning

Ved utskrivningen av eiendomsskatten i 2016 satte kommunen som vilkår at søksmål ikke kunne reises uten at adgangen til å klage over vedtaket først var benyttet, og at klagen var avgjort av klagenemnda for eiendomsskatt. Bakgrunnen var at kommunen ønsket å sikre seg muligheten til å rette opp eventuelle feil i vedtakene gjennom klagebehandling, eksempelvis feil ved taksering, manglende tildeling av bunnfradrag og endrede eierforhold, og derved unngå unødvendige søksmål. Kravet er hjemlet i eiendomskatteloven § 29, jf. forvaltningsloven § 27b, og utgjør en absolutt prosessforutsetning.

Søksmål fra skattytere som ikke har klaget på utskrivningsvedtaket skal dermed avvises av domstolen, slik også Oslo tingrett konkluderte med på side 16 – 19 i dommen.

Også kravet om at Oslo kommunes forskrift skal oppheves som ugyldig, skal avvises, jf. tvisteloven § 1-3. Når man har angrepet gyldigheten av utskrivningsvedtaket, har man ikke i tillegg rettslig interesse i en dom som tar stilling til forskriftens gyldighet. Dette spørsmålet skal retten derfor kun ta prejudisielt stilling til som ledd i prøvingen av de enkelte vedtak. Dersom de ankende parter får medhold i at vedtakene er ugyldige, vil ikke en dom på at forskriften er ugyldig medføre noe mer for dem. Det foreligger da heller ikke noe «reelt behov» for å få dette kravet avgjort, jf. tvisteloven § 1-3 (2).

2.2 Gyldigheten av vedtakene om eiendomsskatt

2.2.1 *Fristen i eiendomsskatteloven § 14 for utskriving av eiendomsskatten*

Tingretten var enig med kommunen i at gjeninnføring av eiendomsskatt etter mange års opphold må likestilles med første gangs utskriving, slik at fristen i eiendomsskatteloven § 14 (2) tredje punktum («innan utgongen av juni i dette året») gjaldt, se dommen side 22.

Hensynene bak særregelen om forlenget frist ved første års utskriving av eiendomsskatt slår like sterkt til når eiendomsskatt gjeninnføres etter en lang periode uten, i vårt tilfelle 18 år, jf. også tingrettsdommen på side 20. I 2016 måtte Oslo kommune etablere et helt nytt apparat for å administrere eiendomsskatten, herunder få oversikt over eiendomsmassen, få på plass relevante datasystemer, besørge taksering, innhente nødvendig informasjon om eiendommer og eierforhold og så videre.

Oslo kommune har også ellers forholdt seg til at dette reelt sett var første gangs utskriving av eiendomsskatt, blant annet ved at å benytte skattesatsbegrensningen ved førstegangutskriving i eiendomsskatteloven § 13 første punktum.

Dersom ankeinstansen skulle være uenig med tingretten, fastholder kommunen den subsidiære anførselen om at eiendomsskatten uansett ble utskrevet så raskt som mulig, jf. eiendomsskatteloven § 14 (2) annet punktum. Praktiske utfordringer er relevante ved denne vurderingen, jf. blant annet uttalelser fra Finansdepartementet, Sivilombudsmannen og i juridisk teori. Hensynet til forutberegnelighet var også ivaretatt ved at det var sendt ut varsel om utskriving av eiendomsskatt før 1. mars 2016.

Atter subsidiært vil kommunen fastholde at konsekvensen av eventuelt forsinket utskriving uansett ikke er bortfall av skatteplikt.

2.2.2 *Lovligheten av bunnfradraget på 4 millioner kroner*

Oslo kommunes syn er at forskriftens bestemmelse om bunnfradrag er lovlig slik at vedtakene om eiendomsskatt er gyldige.

Kommunen har betydelig skjønnsfrihet når det gjelder utforming av regler om eiendomsskatt, herunder bunnfradraget, og kommunens skjønn er i dette tilfellet utøvet på en måte som begunstiger skattyterne. Et høyt bunnfradrag kommer alle boligeierne i kommunen til gode enten ved at eiendomsskatten blir lavere for den enkelte eller at den ikke slår inn i det hele tatt.

Alle boenheter i Oslo kommune er behandlet likt ved at alle har fått det samme bunnfradraget på 4 millioner kroner. Det følger av loven at eiendomsskatten skal fastsettes til en promille av eiendommens verdi. Det betyr nødvendigvis at dyrere boliger – som det er flest av i Oslos vestlige bydeler – betaler mest eiendomsskatt.

Verken lovens ordlyd, forarbeider, praksis eller andre rettskilder kan tas til inntekt for at bunnfradraget er satt ulovlig høyt fordi et stort antall boligeiendommer ikke måtte betale skatten i 2016, slik også tingretten konkluderte med på side 24 – 27 i dommen. Tvert imot oppstiller ikke ordlyden noen begrensninger for størrelsen på bunnfradraget. Det følger også direkte av

forarbeidene at det ikke gjelder noen grense for hvor høyt bunnfradraget kan settes, og at loven åpner for å ta fordelingshensyn, se tingrettsdommen midt på side 25.

Kommunen bestrider at bunnfradraget reelt innebærer et generelt eiendomsskattefritak eller at det er innført et ulovlig utskrivingsalternativ. I 2016 ble eiendomsskatt utskrevet på alle eiendommene som omfattes av kommunens forskrift § 1, og det samme bunnfradraget er gitt til alle eiendommer i Oslo kommune.

Det foreligger heller ikke myndighetsmisbruk i form av usaklig og urimelig (uforholdsmessig) forskjellsbehandling. Det er ikke snakk om ulik behandling av like tilfeller idet alle har fått det samme bunnfradraget, samtidig som forskriftsbestemmelsen bygger på saklige – og lovlige – hensyn.

2.3 Subsidiært: Konsekvensen av eventuell ugyldighet

Hva som blir rettsvirkningene av at bunnfradraget eventuelt var ulovlig høyt, må vurderes med utgangspunkt i det generelle forvaltningsrettslige prinsippet om at ugyldighet ikke rekker lenger enn ugyldighetsgrunnen tilsier. Ugyldighetsgrunnen som er påberopt i vår sak, er at det er satt et for høyt fradrag i eiendomsskattegrunnlaget for alle boligeiendommer i Oslo. Dette betyr i så fall at beregningsgrunnlaget for skatten er blitt for lavt «over hele linjen» med den konsekvens at for få er blitt avkrevd skatt, og at de som er blitt avkrevd skatt, er blitt avkrevd et for lavt beløp.

Det synes ubestridt at kommunen i utgangspunktet hadde hjemmel til å skattlegge de skattlagte eiendommene. Den anførte feilen ligger følgelig i at kommunen i alminnelighet har skattlagt for svakt. Etter kommunens syn kan ikke dette begrunne et tilbakebetalingskrav. Et slikt domsresultat anføres tvert imot å reise spørsmål om retting til de ankende parters ugunst. Det understrekes samtidig at det etter kommunens syn ikke kan foreligge noen retteplikt for kommunen i en slik situasjon. Den riktige løsningen må antakelig være at det ugyldige vedtaket blir stående til de ankende parters gunst.

2.4 Tilordning av bunnfradraget der samme eiendom inneholder to eller flere boenheter

Det følger av eiendomsskatteoven § 11 (2) at bunnfradraget tilordnes den enkelte boenheten. Dette har som konsekvens at den samme boenhetsens verdi setter en øvre grense for hva en får ut av bunnfradraget. Denne forståelsen støttes direkte av ordlyden, lovens system, forarbeider og reelle hensyn (særlig likebehandlingshensyn) for øvrig, slik også tingretten la til grunn på side 28 i dommen. Ankende parters anførsel om at eventuell «ubenyttet del» av bunnfradraget skal overføres til andre boenheter er i strid med eiendomsskatteoven § 11 (2), og det er heller ikke riktig å omtale kommunens praksis som «avkorting» av bunnfradraget.

3. **Rettsregler som påberopes**

De mest sentrale rettsreglene som påberopes fra kommunens side er tvisteloven § 1-3, eiendomsskatteovens regler og forvaltningsloven § 27b. I tillegg vil det bli vist til andre forarbeider, rettspraksis, forvaltningspraksis og systembetragtninger som støtter opp under kommunens forståelse av lovene.

4. Bevis

Kommunen påberoper de fremlagte dokumentbevisene samt vitneforklaring fra fagsjef Ingeborg Sætre-Jørpeland fra byrådsavdeling for finans. Det bes om at hun får være til stede under hele ankeforhandlingen i medhold av tvisteloven § 24-6 (2) slik hun også var i tingretten. Sætre-Jørpeland har hatt en sentral rolle i forbindelse med utformingen av kommunens forskrift om eiendomsskatt for 2016, og vil blant annet forklare seg om prosessen fram mot vedtakelse av forskriften, herunder hvilket apparat kommunen måtte få på plass for å gjennomføre utskrivningen, klagebehandlingen, fordelingsvirkninger av bunnfradraget og hvordan eiendomsskatten fordeler seg geografisk i kommunen.

5. Tidsplan

Partene har hatt dialog om tidsplanen, og jeg regner med at det omforente forslaget vi har kommet frem til inntas i de ankende parters sluttinnlegg.

* * * *

Sluttinnlegget er inngitt via Aktørportalen.

KOMMUNEADVOKATEN
Oslo, 05.09.2018

Trine Riiber
ass. kommuneadvokat

trine.riiber@kao.oslo.kommune.no